

технічними засобами, частота проведення маркетингових досліджень, витрати на функціонування маркетингової інформаційної системи, наявність інформаційної бази даних, доступної іншим службам, наявність і використання методів обробки й аналізу інформації, зручність використання обробленої інформації).

Загалом, існує велика кількість інших показників, які можуть бути використані при оцінюванні ефективності маркетингової діяльності підприємства. Більшість вчених вважають, що найбільш узагальнену оцінку дає показник рентабельності маркетингових витрат або показник повернення маркетингових інвестицій. Це дійсно ключовий показник, але він дозволяє оцінити лише ефективність маркетингової діяльності підприємства в цілому.

Враховуючи викладене, можемо зробити висновок про те, що важливим питанням є оцінювання ефективності управління маркетинговою діяльністю на підприємстві. Всі існуючі методичні підходи до проведення такої оцінки, зрештою, зводяться до проведення розрахунків низки показників, які характеризують різні аспекти маркетингової діяльності підприємства. Зокрема, одними з найбільш важливих є наступні: рентабельність маркетингових витрат, частка ринку, обсяги збуту, темпи зростання обсягів збуту, рівень лояльності клієнтів до підприємства, рентабельність продажу, рівень маркетингових витрат на 1 грн. доходу тощо. Для визначення ефективності маркетингової діяльності на підприємстві доцільно проводити таку оцінку у динаміці.

Список використаних джерел

1. Верба В., Гребешков О. Сучасні методичні підходи до оцінки ефективності маркетингової діяльності підприємства. *Економічна організація та економічна освіта: взаємообумовленість стратегій розвитку: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвячена 100-річчю від дня народження Бухала Сергія Максимовича*. Київ: КНЕУ, 2007. С. 227-228.

2. Мартиненко В.П., Манько І.В. Методичні підходи до оцінювання управління маркетинговою діяльністю підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. Т. 29 (68). С. 62-66.

3. Нестеренко В.Ю., Сідельнікова В.К. Аналіз маркетингової діяльності підприємства: актуальні аспекти оцінювання ефективності. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр.* Харків: Стиль-Издат, 2021. № 1. С. 89-97.

УДК 338.242

Харченко Ю.А., к.т.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІТ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

За попередніми оцінками міністерства економіки України, інвестиційний потенціал індустрії інновацій та технологій становить близько \$11 млрд. Зокрема, сектор ІТ зазнав найменших втрат за час війни в 2022 році, він зберіг 95% обсягів контрактів та суттєво збільшив експортні надходження. Розвиток ІТ надає нові можливості всім сферам життя суспільства. В останнє десятиліття на світовому ринку значні кошти були спрямовані на розвиток ІТ в медицині. Складно зараз знайти медичну установу яка б не використовувала електронні медичні картки чи електронний документообіг. Медичні ІТ – це сукупність методів і засобів, які створюють, обробляють, передають і зберігають захищені медичні дані в цілісних системах. В Україні основними проблемами є незастосування міжнародних стандартів, відсутність узгодженої концепції та єдиних вимог до прикладного програмного забезпечення (ППЗ) для інформатизації галузі охорони здоров'я, а також бракує загального реєстру пацієнтів. Інтегрувати ІТ в галузь можливо завдяки створенню сучасного

корпоративного інформаційного простору на базі гібридної інформаційної інфраструктури з застосуванням «хмарних» технологій і оптиковолоконних каналів зв'язку між медичними установами і адміністративними центрами прийняття рішень. Впровадження ІТ в галузі охорони здоров'я підвищить якість надання медичних послуг з одночасним зменшенням фінансових витрат. ІТ надають можливість удосконалити облік пацієнтів, краще організувати робочий час спеціалістів, вести автоматичний облік заповнюваності ліжок, повністю контролювати призначення ліків та спростити отримання статистичних даних.

Щоб допомогти українським підприємцям підтримувати та розвивати свій бізнес під час війни, компанія Google у березні 2022 року оголосила про створення Фонду підтримки стартапів в Україні (Google for Startups Ukraine Support Fund) в розмірі \$5 мільйонів. Ці кошти будуть виділені протягом 2022 року у вигляді грошових грантів без участі в капіталі. Відібрані стартапи, що базуються в Україні, отримають до \$100 000 у бездольовому фінансуванні, а також програму менторської підтримки від Google, продуктову підтримку та кредити в Google Cloud. Першими одержувачами стали 17 стартапів в Україні, зокрема три в галузі Digital Health: Lab24 (маркетплейс цифрових медичних лабораторій, що підключає клієнтів до доступних послуг) пропонує періодичний контроль здоров'я (ЧекАпи) для чоловіків, жінок, дітей, скринінг на діабет, обстеження серцево-судинної системи, дослідження щитоподібної залози та ін.; Pleso therapy – платформа психічної допомоги, поєднує пацієнтів із психологами.

Технології для лікарень – це специфічний ринок, тут важливо враховувати синергію й створювати рішення, максимально сумісні з тими, що вже існують. Є робота, яка регламентована регуляторами, але її треба не просто переносити у цифровий формат, не діджиталізувати неефективні процеси, а максимально автоматизувати і спростувати. Це справжній виклик для розробників у медичній галузі. Наприклад, сервіс Кнопка сумісний з багатьма медичними ІС. Він спрощує роботу медсестр, так сповіщення про виклик надходять на закритий екран телефона. Це зручно, у медсестр руки зайняті, бракує часу відкривати програми та читати. Треба швидко навігувати та великим шрифтом писати завдання.

Однією з перших медичних ІС, що долучилася до першого етапу медичної реформи та розроблення центрального компонента eHealth була Medics. Початок роботи в системі можливий при наявності навіть одного комп'ютеру в медичному закладі. Поступове технічне забезпечення (ТЗ) та створення нових комп'ютеризованих робочих місць для лікарів дозволяє тільки покращити надання медичних послуг. Технічна команда компанії гарантує щоденну підтримку роботи системи при виникненні додаткових запитань, уточнень та пропозицій щодо покращення роботи ресурсу. Простота та логічність побудови системи надають змогу швидко розпочати реформу та ефективно працювати. Під час презентації мобільного додатку в ньому доступні такі функції: пошук медичної установи та лікаря, запис до нього; перегляд чинних та недійсних записів; ознайомлення з рецептами на ліки, аналізами та дослідженнями; перегляд та редагування власних персональних даних; додавання членів сім'ї та використання для них всіх перелічених функцій. Надалі планується додати нові функції.

Медичним сервісом Helsi за шість років існування користувалися понад 24,3 млн людей. Він радикально спростив доступ до державної медицини. Знайти лікаря, записатися на прийом чи отримати електронне направлення можна в Helsi. На кінець 2022 року в сервісі 1300 клінік, 37 тис. лікарів, 230 000 записів щодня. Усі дані – направлення, лікарняні, рецепти й сертифікати – автоматично завантажуються в кабінет користувача з центральної бази Єдиної системи електронного здоров'я, яку контролює держава. Перевагами розробленого сервісу є планування візиту до лікаря онлайн без черг, страхування дітей і дорослих, замовлення ліків та участь у державній програмі «Доступні ліки». Концепція Helsi була сформована наприкінці 2015 року менеджером ІТ-проектів А. Михайлюком з колегами – вона перша в Україні, що закрийє всі потреби пацієнта. За 8 місяців 2022 року сервісом скористалися 13 млн людей, вони фізично відвідували лікарів 4,4 млн разів на місяць. Стало

відомо - компанії «Київстар» та Helsi співпрацюють вже два роки. Телеком-оператор не рахує трафік медичному сервісу, допомагав абонентам вакцинуватися й залучав користувачів для стартапу. Після купівлі сервісу розраховують що українці частіше ходитимуть до лікарів, не через хвороби, а за профілактикою захворювань. Зараз людина записується на прийом 4-5 разів, а бажано досягти 24-х взаємодій за рік. Компанія ще не реалізувала весь потенціал у розробленні продукту, зазначають експерти ринку. Її мета – покрити всі потреби клієнтів: запис до лікаря, перегляд його призначень та результатів аналізів, метчинг пацієнтів із рідкісними захворюваннями з передовими клінічними дослідженнями. Згідно зі стратегією компанії, передплата має становити за два-три роки не більше 20%, а решту коштів отримувати від співпраці з аптеками, лабораторіями, страховими компаніями та іншими учасниками ринку. Якщо сервіс доробити, його можна масштабувати в межах усього холдингу, який працює на семи ринках.

Конкурентом є Health 24 - сервіс пошуку клінік і лікарів. Щоб отримати сьогодні якісні медичні послуги, не обов'язково простоювати в довгих чергах лікарень або клінік. Інтернет-портал Health 24 дозволяє будь-якому пацієнтові швидко записатися до лікаря будь-якого фаху й потрапити на прийом і консультацію в клініку, без істотних часових витрат. Запис до лікаря з Health 24 в Києві зручно, практично і ефективно. Головними відмінними і привабливими особливостями ресурсу є: зручний функціонал, запис до лікаря може бути виконано за допомогою вибору конкретної категорії, що полегшує пошук лікаря, для зручності кожного відвідувача на сайті широкий вибір клінік і лікарів України, в особистому кабінеті можна бачити історію своїх відвідувань і записів до лікаря; контакти, крім опису та інформації щодо окремих медиків або установ, на сайті представлені найбільш надійні і перевірені клініки, які користуються популярністю і довірою пацієнтів та вказані контактні дані і розташування; вартість послуг, тобто запис на прийом можна здійснити, орієнтуючись на актуальні діючі розцінки, порівнюючи пропозиції різних медичних установ, а також знижки, будь-який пацієнт зможе вибрати не тільки якісне, але й недороге лікування або діагностику.

ІТ-сервіс безкоштовного запису до лікаря h24.ua допоможе знайти лікаря або клініку будь-якої спеціалізації, а також ознайомитися з відгуками, вартістю прийому й дізнатися детальну інформацію про кваліфікацію лікарів провідних прийом. Все необхідне та найкраще об'єднано в одному сервісі: онлайн пошук лікарів; підбір найкращих клінік; онлайн запис на прийом; доступ до електронної медичної карти; порівняння цін пропозицій до послуг тощо.

Отже, на українському ринку в галузі охорони здоров'я є достатня кількість учасників і розробок. Медицина є однією з найбільш прогресивних сфер щодо впровадження ІТ, адже лікарська практика обслуговує велику кількість пацієнтів, проводяться складні діагностичні обстеження, обробляється значний обсяг медичних даних. Таким чином, без застосування комп'ютерних технологій складно надати якісну медичну послугу на сучасному рівні та неможливо інтегруватися в світовий інформаційний простір.

УДК 330

Чернявська Є.А., студентка; Чайкіна А.О., к.е.н., доцент
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТІЙКОГО СЕРЕДОВИЩА

В сучасних умовах реформування економіки України розробка і реалізація виробничих планів підприємства здійснюється у досить нестійкому зовнішньому середовищі. Активна